Åbos tillväxtberättelse mot 2040-talet

Stadsstrategin

Innehåll

Förord ... 3

Situationsbild och framtidsbild för Åbo ... 4

Åbos vision ... 5

Åbos strategiska tyngdpunkter under resan mot 2040 ... 6

1. Kontrollerad tillväxt ... 7

Var är vi nu? ... 7

Vart är vi på väg under strategiperioden 2025–2040? ... 7

2. Social hållbarhet ... 10

Var är vi nu? ... 10

Vart är vi på väg under strategiperioden 2025–2040? ... 10

3. Gott stadsliv ... 13

Var är vi nu? ... 13

Vart är vi på väg under strategiperioden 2025–2040? ... 13

4. Föregångarskap i naturfrågor ... 16

Var är vi nu? ... 16

Vart är vi på väg under strategiperioden 2025–2040? ... 16

Åbos värderingar ... 18

De verksamhetsprinciper som genomsyrar stadsorganisationens egen verksamhet ... 19

Personalen ... 19

Ekonomi och hållbarhet ... 19

Samverkan ... 19

Ägarstyrning ... 19

Kunskapsbaserad ledning ... 20

Artificiell intelligens ... 20

Internationalitet ... 20

Tvåspråkighet ... 20

Intressebevakning ... 20

Kommunikation och marknadsföring ... 20

Åbos tillväxtberättelse mot 2040-talet – Stadsstrategin

Åbo stads publikation 2026

Förord

Nu måste vi våga växa!

Åbo växer och ändras snabbt. Vi vill bygga en stad, där livet är gott och där tillväxten speglas som välfärd i olika delar av Åbo. Därför behöver vi en gemensam riktning för vår resa mot 2040-talet. Denna stadsstrategi beskriver hurdant Åbo vi vill bygga och hurdana val vi förbinder oss till.

Tillväxt är inte ett egenvärde för oss. Det är ett sätt att bygga ett bättre Åbo. Vi vill växa på ett sätt som stöder barns och ungas välbefinnande och var och ens möjlighet till en god vardag. En god stad känns som ett hem och stödjer invånarnas vardag.

Livskraft är grunden för vår utveckling. Stark ekonomi, arbetsplatser, kompetens och entreprenörskap möjliggör högklassiga tjänster och hållbara investeringar. Samtidigt stärker välmående människor, fungerande bostadsområden och en levande stadskultur stadens livskraft. I Åbo går ekonomi, välbefinnande och hållbarhet hand i hand.

Tillväxt förutsätter ansvar och förmåga att göra val. Vi kan inte göra allt på en gång. Vi ser efter att tillväxten är kontrollerad samt ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar. Vi uppmärksammar särskilt att bostadsområdena är enhetliga, att vi förebygger segregation och att vi är kompetenta. Bärförmågan för naturen och klimatet får också särskild uppmärksamhet av oss. De beslut som vi nu fattar, påverkar oss långt in i framtiden.

Åbo har alltid blickat framåt och förnyat sig. Det annalkande 800-årsjubileet kallar oss att fortsätta detta arbete. Åbos tillväxtberättelse är en inbjudan till att bygga staden tillsammans. En stad som väcker känslor, tar hand om människorna och miljön. En stad där det är gott att leva nu och i framtiden. En stad som får oss att le.

Piia Elo
borgmästare

.

Situationsbild och framtidsbild för Åbo

Åbos tillväxtberättelse är en berättelse om Åbos resa mot 2040-talet. Det handlar om stadsstrategin, som innehåller stadens vision, mål och värderingar. Tillväxten är vår gemensamma resa. Därför kallar vi stadsstrategin för Åbos tillväxtberättelse.

Åbo, Finlands första och äldsta stad har alltid växt, under hela sin historia. Staden firar sitt 800-årsjubileum år 2029. Det nuvarande Åbo är en stad med 210 000 invånare, där historia, nutid och framtid existerar parallellt.

Enligt de flesta nyckeltalen, ligger Åbo och Åboregionen i spetsen för städer och regioner. Åbos styrkor är historia, kultur, bildning, tvåspråkighet, havet, klimat- och naturarbete, internationalitet och en stark identitet.

Enligt undersökningar mår största delen av Åboborna bra. Majoriteten är nöjda med sitt liv och sitt bostadsområde. Särskilt kultur- och idrottstjänsterna får beröm.

Åbo är även en plats som väcker känslor. I dagens värld existerar en plats inte om den inte väcker känslor. Åbos superkrafter är Åbo själv och Åboidentiteten.

Åboborna upplever sin hemstad som en vacker, växande, historisk, trivsam, levande, kompakt och trevlig stad. Alla dessa ord är kärleksförklaringar till Åbo.

Åbo växer och blir mer internationellt och flerspråkigt med rekordsnabb takt. Åbo lockar besökare både från hemlandet och resten av världen. Människor inte bara hamnar i Åbo utan vill flytta till Åbo.

Varje ny Åbobo och varje etablerad Åbobo är en del av Åbos tillväxtberättelse.

En framgångsrik stad behöver både hård och mjuk kraft. En ökning i befolknings- och servicebehov förutsätter ”hårda och mjuka” investeringar nu och i framtiden.

Hårda investeringar anknyter till stadsutveckling, markanvändning, trafik och mobilitet. Mjuka investeringar gäller Åbobornas smidiga vardag och tjänster i vardagen, såsom bildning, utbildning, daghem, idrottsplatser, sysselsättningstjänsterna, kultur, bibliotek, evenemang etc. Vid genomförandet av investeringarna följer man hållbarhetskriterier.

Åbos tillväxt öppnar upp nya möjligheter men för även med sig nya utmaningar för invånarna, naturen och ekonomin. På kort sikt ökar tillväxten utmaningar i anknytning till

ekonomin och skuldsättning. Även detta hör till den växande stadens kännetecken.

Året 2029 är Åbos 800-jubileumsår. Jubileumsåret framhäver Åbos ställning som en föregångare för kultur, utbildning, bildning och hållbar utveckling.

År 2040 är Åbo känd som en föregångare för hållbar utveckling och en av världens ledande klimat- och naturstäder som genomfört ambitiösa mål för klimat och hållbarhet.

Åbo är en mer socialt och regionalt enhetlig stad år 2040 jämfört med nuläget, så att skillnaderna mellan bostadsområden är mindre och välfärden fördelar sig jämnare över hela staden. I den finländska stadspolitiken känner man Åbo som ett exempel på en stor stad där skadlig segregation i bostadsområdena lyckats hävas med hjälp av samverkande metoder.

Befolkningen förväntas öka med flera tiotusentals invånare enligt olika scenarier. Antalet arbetsplatser förväntas öka med ca 20 000 arbetsplatser från nuläget fram till 2040.

Åbo är själv en tillväxtfaktor men också en del av Finlands tillväxtkorridor, en central hub i västra Finland och den stad som sträcker sig mest mot väst. Svenska språket och förbindelserna till Sverige och resten av Nordeuropa är en av nycklarna till denna port mot väst.

Åbos omvärld förändras snabbt och på ett delvis oförutsägbart sätt. Före 2040 kommer Åbo att behöva förbereda sig inför bl.a. ökningen av befolknings- och servicebehov, mångfald, riskerna med segregation, snabba förändringar i arbetslivet och krav på kompetens, en allt striktare tävling om kompetenta experter och investeringar samt verkningarna av klimatförändringen och naturens svagare tillstånd i stadsstrukturen och vardagen.

Åbo ska vara en stad som gör medvetna val i stället för att bara reagera på förändringar i omvärlden. Åbos framgång i framtiden avgörs av hur staden lyckas kombinera tillväxt, välbefinnande och hållbarhet i konkreta handlingar. Förändringarna i geopolitik och geoekonomi framhäver allt mer betydelsen av beredskap och totalsäkerhet i all verksamhet.

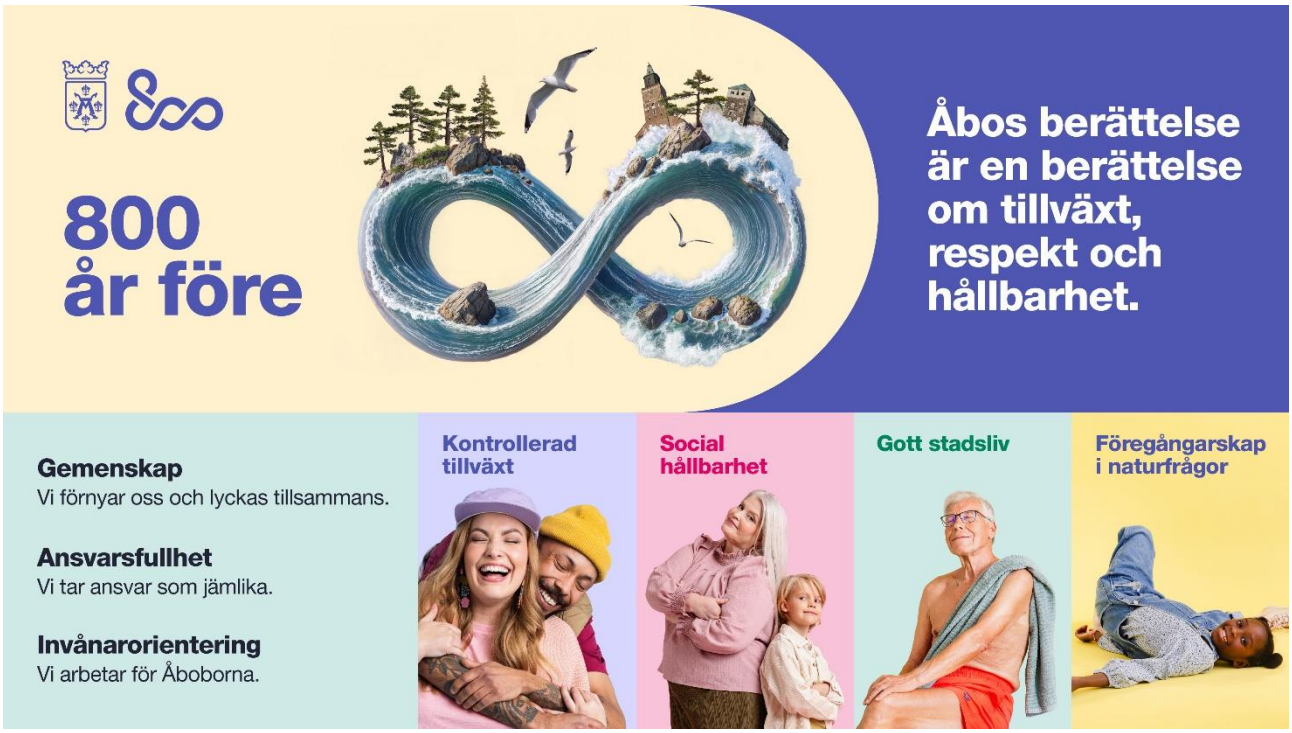
Åbos vision

800 år före

Åbos berättelse är en berättelse om tillväxt, respekt och hållbarhet.

Åbos strategiska tyngdpunkter under resan mot 2040

Strategins röda tråd anknyter samtidigt till möjliggörandet av tillväxt och hantering av den. Tyngdpunkterna i Åbos tillväxtberättelse styr hur vi utvecklar staden och hur utvecklingen utfaller när vi går mot 2040. Behärskad tillväxt, gemensam hållbarhet, ett gott stadsliv samt ledarskap i klimat- och naturfrågor stärker varandra. Stadens livskraft, attraktionskraft, ekonomi, välfärd och hållbar utveckling går hand i hand. Åbo vill trygga högklassiga tjänster och en god vardag samt se efter invånarna och miljön så att staden kan växa på ett hållbart sätt även i framtiden. Åbo vill lyckas särskilt i att minska segregationen och dess verkningar. Vi vill samordna utvecklingen av befolkningsökningen, klimatet, naturen och ekonomin. Därtill främjar staden invånarnas välmående genom att säkerställa tillgången till basservice.

1. Kontrollerad tillväxt

- Hållbar ekonomi och aktiv ägarpolitik
- Möjliggörande och behärskning av tillväxt
- Högskolesamarbete
- Marknadsföring och synlighet
- Kultur som livskraftsfaktor
- Internationalitet
- Regionalt samarbete

2. Social hållbarhet

- Tjänster för barn och unga
- Områdesmässig och social tillgänglighet
- Idrotts- och kulturtjänster som en faktor som främjar välbefinnande
- Främjande av integration
- Säkerhet
- Delaktighet och närgemenskaper

3. Gott stadsliv

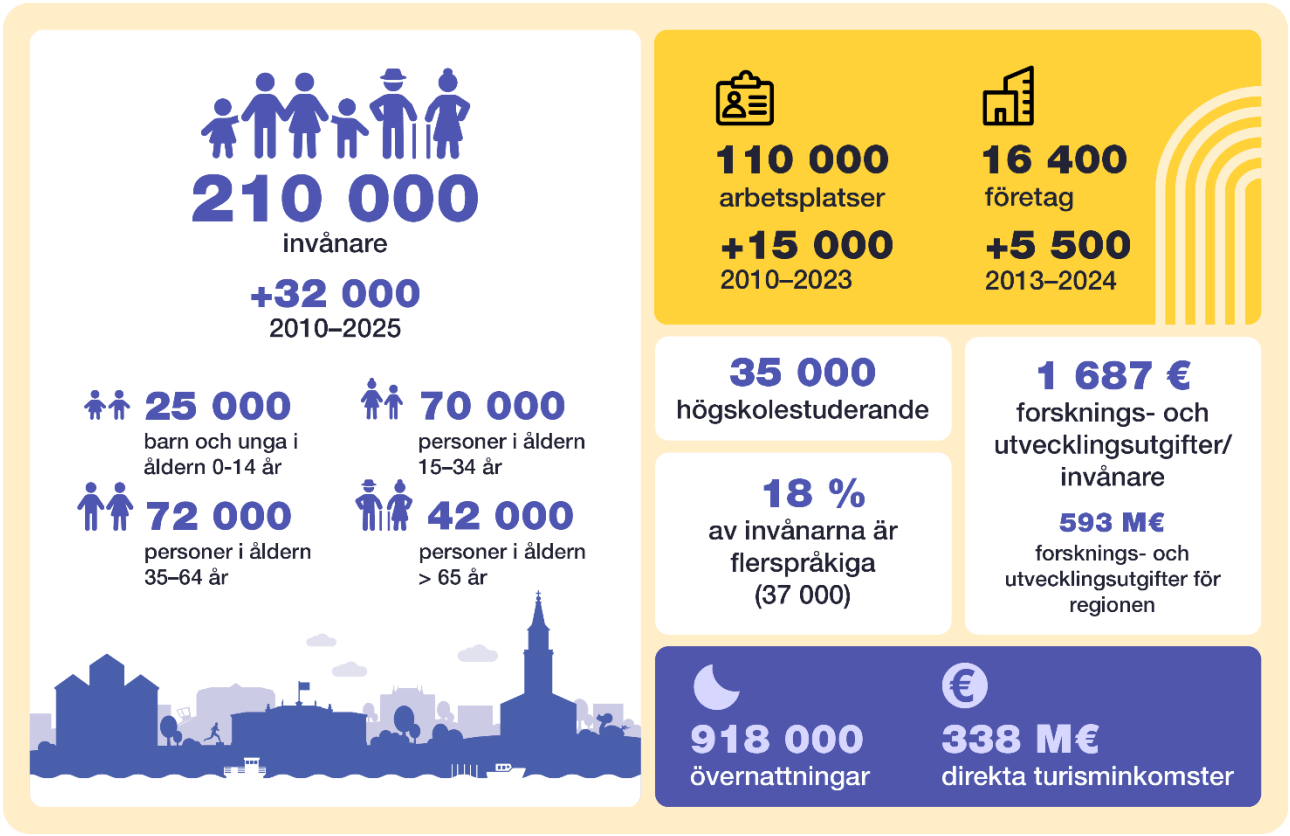
- Stadsutveckling
- Boende och bostadspolitik
- Utveckling av centrumområdet och bostadsområdena
- Smidig mobilitet
- Kollektivtrafik

4. Föregångarskap i naturfrå-

- Föregångarskap i klimat- och naturarbete
- Klimatplanen
- Resursklok cirkulär ekonomi
- Naturpositivitet
- Hållbar mobilitet
- Hållbart byggande
- Skydd av Skärgårdshavet och Östersjön

1. Kontrollerad tillväxt

Var är vi nu?

Vart är vi på väg under strategiperioden 2025–2040?

Åbo har övergått från en fas med långsam och jämn tillväxt till en snabb tillväxtfas i anknytning till urbanisering. Tillväxten är övergripande och riktar sig till många olika delområden. Tillväxt är inte enbart tal utan en riktning som syns och som påverkar Åbobornas liv varje dag. Tillväxten skapar en ny, levande, mångformig och dynamisk stad. Till logiken bakom tillväxt hör att människor, kompetens, högskolor och företag lockar till sig människor, arbetsplatser och kompetens. Tillväxten kontrolleras, styrs och leds genom att utnyttja information.

Åbos starka ekonomi är en förutsättning för att staden har möjligheter att satsa på tjänster, genomföra investeringar som är nödvändiga för stadsutvecklingen och hålla skattebelastningen på en rimlig nivå. Åbo investerar i en hållbar framtid. Prioriteringen av investeringarna och bestämmandet av de övre nivåerna via investeringsprogrammen samt planeringen och ledningen av ekonomin. Stadsutvecklingen sker via investeringar och med dem svarar vi på stadens tillväxt, livskraft och utvecklingen av servicebehovet. Det är typiskt för investeringarna att den ekonomiska belastningen kommer först och att de positiva verkningarna blir synliga senare. Åbos inkomstbas stärks genom att förbättra stadens livskraft, särskilt genom att satsa på att etablera och öka antalet företag och arbetsplatser. I besluten beaktar vi Åbos framtida konkurrenskraft och behovet av att

sporra till arbete, kompetens, innovationer och företagsamhet.

Åbo genomför aktiv ägarpolitik som stöder en stärkning av stadens ekonomi, livskraft och ägarvärde. Behovet av tjänster och investeringar ökar men statsandelarna ökar inte i samma förhållande. Målen för ekonomin och verksamheten ställs upp så att stadens balanserade ekonomi samt en hållbar nivå vad gäller skulder och ansvar tryggas på lång sikt. En balansering av ekonomin genomförs via budgetarna samt de långsiktiga ekonomiplanerna och investeringsprogrammen. En hållbar ekonomi förutsätter förmåga att göra val och prioritera.

Åbo stöder förutsättningarna för tillväxt och förbereder sig på den framtida tillväxten men hanterar den aktivt. Vi satsar på Åbobornas goda liv, fungerande vardag och goda relatiner mellan befolkningsgrupper. Tillväxten förutsätter förutseende beredskap, särskilt inför de verkningr som följer med invandrardriven befolkningstillväxt och en åldrande befolkning. Samtidigt förbereder vi satsningar på trivsel och kvalitet i boende. Ekonomin och befolkningsökningen beskriver inte separat stadens framgång utan vi beaktar även de mer omfattande verkningarna av tillväxten. Vi strävar efter en positiv tillväxtkrets, där förändringarna stärker varandra.

Tillsammans med våra nyckelpartners möjliggör vi att arbetsplatserna, företagen, investeringarna, forsknings- och utvecklingsutgifterna och turismen ökar. Åbos mål är att få minst 30 000 nya invånare, 15 000 nya arbetsplatser, 6 500 nya företag och 500 uppstartsföretag och tillväxtsföretag före 2040. Vad gäller forsknings- och utvecklingsutgifterna har vi som mål att uppnå en nivå på 800 miljoner euro, att stärka högskolornas hållkraft och fördubbla turisminkomsterna. Man satsar på att främja sysselsättning och minska strukturell arbetslöshet tillsammans med sysselsättningsområdet.

Vi lockar investeringar och växande företag. Vi främjar att nya företag uppstår och vi hjälper dem växa i samarbete med våra nyckelpartners. Vi stöder företag att etablera sig i Åbo genom vårt utbud av tomter och lokaler samt genom planläggning, tomtöverlåtelser och lov. Vi säkerställer att utvecklingen av utbildning och kompetens motsvarar industri och tillväxtbranscher i Åbo, såsom behov inom marinindustrin och läkemedelsindustrin. Vi utnyttjar möjligheter till hållbarhet i anknytning till affärsverksamhet och investeringar, lösningar i anknytning till grön omställning och blå ekonomi för att locka investeringar och företag. **Åtgärder i anknytning till möjliggörande av tillväxt, främjande av sysselsättning samt lockande av investeringar och företag bestäms detaljerat i de tillväxt- och livskraftsprogram som bereds för tillfället.**

Åbo är en uppskattad och traditionell universitetsstad. Alla våra högskolor fungerar internationellt. Vi stödjer högskolornas attraktionskraft, samarbete och internationella nätverk. Vi ser efter att Åbo håller sig inom gruppen för de tre största studiestäderna och vi utvecklar studielivet och campusområdena. Vi fördjupar samarbete särskilt gällande stärkandet av FUI-verksamheten och experters attraktions- och hållkraft. Vi satsar på hållkraften för internationella experter i samarbete med högskolor och andra aktörer. Vi känner igen det svenskspråkiga universitets och den svenskspråkiga utbildningsstigens betydelse för stadens attraktions- och hållkraft.

Kulturen stärker Åbos livskraft och är en central konkurrensfaktor. Möjligheterna i anknytning till kultur utvidgas till hela staden, inte enbart centrum. De kreativa branscherna sysselsätter i en betydande omfattning och stärker områdenas identitet. Kulturlivet, konstgemenskapen, idrottsföreningarna samt hobbyorganisationerna är viktiga resurser för staden. Åbo stärker sin ställning som en attraktiv tvåspråkig kulturstad och utnyttjar detta även i marknadsföringen och synligheten samt nationellt och internationellt.

Internationalism är en central del av Åbos tillväxtberättelse. Internationalismen är inte ett separat tema för oss utan den genomsyrar all vår verksamhet och är en del av vår identitet. Det internationella tänkesättet hjälper oss att bättre förstå framtidens utvecklingsgångar. Vi profilerar oss som en tvåspråkig, nordeuropeisk kultur-, klimat- och naturstad. De viktigaste internationella arenorna för Åbo är Norden, Östersjöområdet och Europa. Vi satsar på tillväxt inom turism, storevenemang och samarbete med aktörer inom turism- och restaurangbranscherna. Vi utnyttjar Åbos 800-årsjubileum i stärkandet av marknadsföringen, ortvarumärket och synligheten.

Åbo och Åboregionen uppnår framgång tillsammans. Vi stärker samarbetet med kommunerna i stadsregionen och söker fram gemensamma lösningar för att kunna utveckla en hållbar och rättvis samhällsstruktur. De gemensamma målen bestäms i regionstrategin och planeringen av markanvändning, boende och trafik. Målet är att Åbo stadsregion är bland de tre mest konkurrenskraftiga regionerna år 2040 enligt de mest centrala mätarna.

De strategiska genomslagsmålen under fullmäktigeperioden 2025–2029 och på medellång sikt 2025–2040

(mätarnas utgångs- och målnivå fastställs separat i samband med verkställandet för fullmäktigeperiodens del och på meddellång sikt)

1. **Ekonomin är balanserad**
2. **Befolkningen samt antalet arbetsplatser och företag ökar**
3. **Forsknings- och utvecklingsutgifterna stiger**
4. **Antalet uppstartsföretag och tillväxtföretag ökar**
5. **Hållkraften för Åbohögskolorna ökar**
6. **Sysselsättnings- och arbetslöshetsgraden är konkurrenkraftig i förhållande till andra städer med över 100 000 invånare**
7. **Antalet resenärer ökar och turisminkomsterna ökar**

2. Social hållbarhet

Var är vi nu?

Vart är vi på väg under strategiperioden 2025–2040?

Åbo är en stad för barn och unga, som erbjuder en högklassig lärstig för barn i alla åldrar. Vi stärker barns och ungas välbefinnande övergripande. Vi satsar på stöd för lärande, ingripande i störande beteende och säkerhetsrelaterade ärenden. Vi levererar utifrån fakta och lärresultaten förbättras genom att utnyttja inlärningsanalytik och nya stödstrukturer. Vi följer områdesmodellen för barn och unga och den kunskap den producerat. Vi ser efter att varje barn och ung blir sedd och hörd. Vårt mål är att stärka läskunnigheten för alla barn och särskilt stödja språkinlärningen för unga med invandrarbakgrund. Vi stärker funktionsförmågan hos äldre, delaktigheten hos personer med funktionsnedsättning och likvärdiga möjligheter och gemenskap.

Vi riktar modellerna för hobbyverksamhet, delaktighet och gemenskap utifrån behov till olika bostadsområden och målgrupper. I modellen Skolan som plattform är rörelse och kulturupplevelser en del av vardagen både under skoldagen och efter skoldagen. Vi utvecklar hobbymöjligheter i skolornas lokaler och stärker Finlandsmodellen för hobbyverksamhet. Skolsegregation förebyggs genom att stödja närskolan, förbättra basfärdigheter och säkerställa likvärdiga möjligheter i hela staden. Vi agerar som föregångare i bedömningen av barnkonsekvenser inom olika branscher och på olika nivåer i beslutsfattandet. Vi fortsätter planera servicenätverket utifrån behov. Vi säkerställer tillgången till tjänster på olika håll i staden. Lokalinvesteringarna riktas enligt behov till nya daghem, skolor, allaktivitetshus och mötesplatser. Samtidigt ser vi till att lokalerna i det

existerande lokalnätverket är sunt, säkert och modernt.

Vårt arbete minskar skillnader i hälsa och välbefinnande mellan olika befolkningsgrupper, bostadsområden och åldersklasser. Vi stödjer välbefinnande på ett förebyggande sätt och genom att öka möjligheter till delaktighet. Målet är en smidig vardag, tillgänglig omgivning och starka närgemenskaper. Vi eliminerar bostadslösheten före 2040. Vi följer upp databaserat hurdana verkningar olika beslut har bl.a. genom det regionala segregationsindexet och den nya invånarbarometern. Vi fördjupar vårt samarbete med välfärdsområdet och organisationer särskilt i tjänster för äldre och funktionsnedsatta samt stärkandet av delaktighet. Digitala tjänster och webbtjänster utvecklas på ett kund- och invånarorienterat sätt.

Välmående Åbobor är en förutsättning för en livskraftig stad. En rörlig livsstil, kultur och gemenskap stärker välbefinnande och en smidig vardag. Förebyggande välbefinnande, såsom ökad motion, tidigt stöd och stärkande av gemenskap, stödjer stadsbornas arbets- och funktionsförmåga och är en betydlig investering i stadens ekonomiska hållbarhet. Idrotts- och kulturtjänster samt hobbymöjligheter utvecklas tillsammans med föreningar, klubbar och andra partners. Tjänster med låg tröskel samt stora evenemang, utställningar och produktioner kan nås från olika håll i staden. Vi fäster uppmärksamhet vid utvecklingen av idrottsplatsnätverket samt områdesmässiga allaktivitetshus, lek- och vistelseplatser för bostadsområden, närbibliotek, utvidgandet av nätverket av cykelplatser, parker och parkskogar samt evenemang med låg tröskel och kulturutbud.

Vi satsar på nya Åbobors integration och språkinlärning. Åbo är allas hem oberoende av bakgrund. Språk får ett inte utgöra ett hinder för att etablera sig i Åbo. Vi utvecklar tjänster som stödjer en smidig integration och stärker att internationella experter, studerande och företag förbinder sig till Åbo. Vi satsar mer på svenskspråkig kommunikation och ökar stadens kommunikation på engelska och flera olika språk samt erbjuder information i lättläst form. Vi främjar likvärdighet och beaktar behovet av antirasistiska åtgärder i stadens strukturer.

Vi stärker stadens säkerhetstänkande, krishållbarhet samt bostadsområdens etablering och säkerhet samt invånarnas trygghetskänsla. Vi förbereder oss inför störningssituationer och undantagstillstånd tillsammans med andra aktörer. Vi utvecklar riskhanteringen i städerna och stadskoncernen med framförhållning.

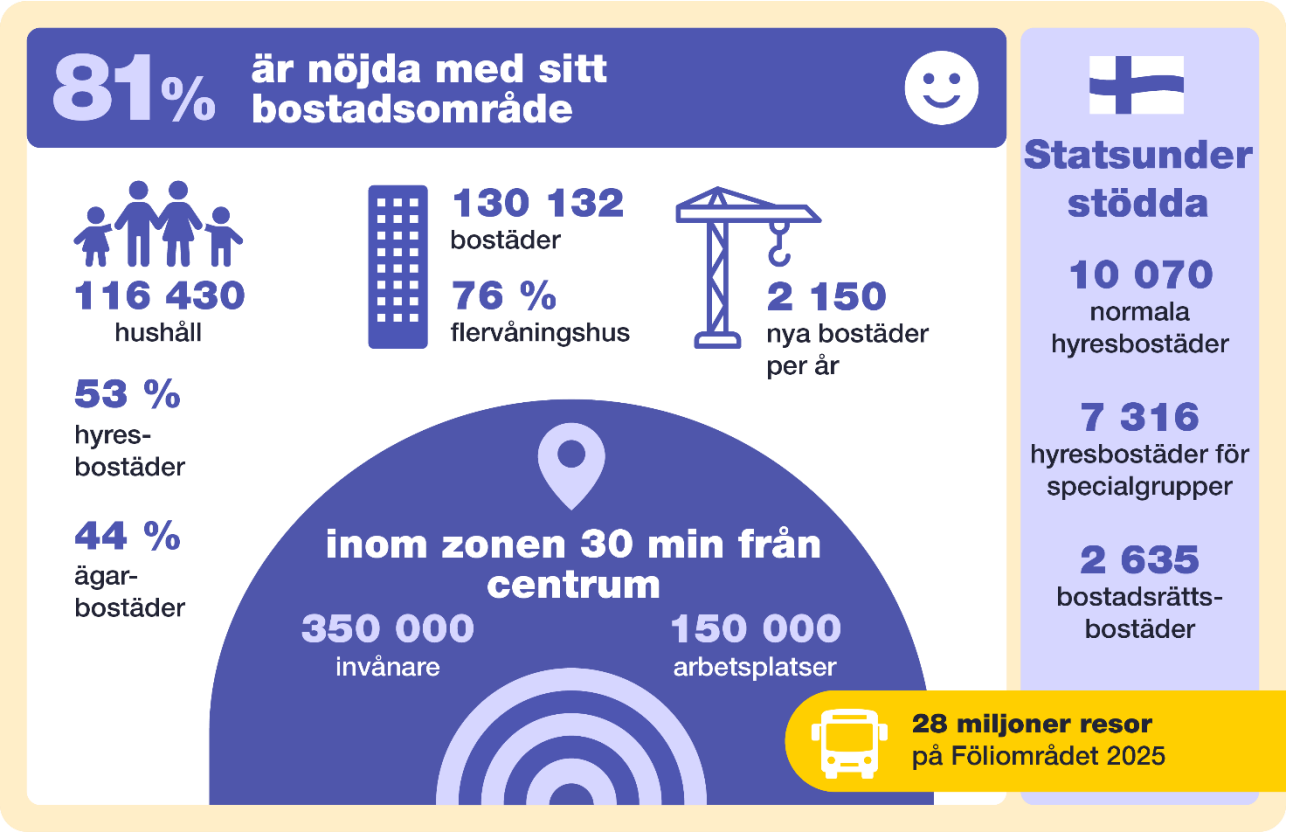
De strategiska genomslagsmålen under fullmäktigeperioden 2025–2029 och på medellång sikt 2025–2040

(mätarnas utgångs- och målnivå fastställs separat i samband med verkställandet för fullmäktigeperiodens del och på meddellång sikt)

1. **Barns och ungas inlärningsresultat förbättras och områdesvisa skillnader i inlärning blir mindre**
2. **Välbefinnandet bland Åboborna ökar**
3. **Invånarerfarenhet: invånarnas nöjdhet med det egna bostadsområdet ökar**
4. **Koefficienten för främjande av välfärd och hälsa stiger (HYTE)**
5. **Områdesvis differentiering minskar**
6. **En rörlig livsstil och kultur har blivit en del av allt fler invånares vardag**
7. **Utvecklingen av besökarantalet i valda kulturobjekt och bibliotek**

3. Gott stadsliv

Var är vi nu?

Vart är vi på väg under strategiperioden 2025–2040?

Strategiska stadsutvecklingsprojekt stärker Åbos livskraft, attraktionskraft och hållkraft. Därtill ökar de stadens attraktionskraft. De hårda investeringarna riktas i enlighet med uppgjorda visioner och planer till strategiskt betydelsefulla stadsutvecklingsprojekt. De mjuka investeringarna anknyter till utvecklingen av daghem, skolor, multifunktionella lokaler samt motions- och kulturmöjligheter för en växande och allt mer flerspråkig befolkning. Betydelsen av mjuka attraktionsfaktorer, såsom välbefinnandets meningsfullhet och livsmiljöns kvalitet, ökar i såväl invånarnas som företagens lokaliseringsbeslut.

Ett gott stadsliv byggs upp av trivsamma bostads- och livsmiljöer som utvecklas genom välavvägda bostadspolitiska och markanvändningsmässiga val med respekt för den lokala byggnadshistorien och naturen. Riktlinjerna för Åbos bostadspolitik och markanvändning förnyas i början av strategiperioden. Genom riktlinjerna säkerställs ett mångsidigt bostadsutbud för olika livsskeden samt en balans mellan ägar- och hyresboende. Målet är att hitta en balans mellan täthet, grönska och rymlighet i boendet, med särskilt beaktande av familjernas mångskiftande behov. Minst en fjärdedel av de nya bostäderna ska vara familjebostäder. Familjevänligheten stärks för att också barnfamiljer ska vilja bo i Åbo. Detta förutsätter ett mångsidigt utbud av familjebostäder till ett rimligt pris. Vi ökar utbudet av ägarbostäder samt småhus, radhus och parhus i utvalda områden. Vi främjar ett tillräckligt utbud av

småhustomter och förutsättningar för en smidig vardag. I bostadspolitiken förbereder vi oss på befolkningens åldrande och på behoven hos särskilda grupper. Åbo ska också vara en attraktiv bostadsort för äldre med tanke på service, boende, mötesplatser och rörlighet. Vi undviker att det uppstår koncentrationer av statligt stödd bostadsproduktion eller oreglerad hyresbostadsproduktion.

Genom planläggning och bostadspolitik styrs bostadsbeståndets blandning, mångsidighet och en hållbar samhällsstruktur Planläggnings- och tillståndsprocesserna påskyndas särskilt i de skeden som inte är lagstadgade. Växelverkan mellan stadens aktörer ökas, förståelsen för näringslivets behov stärks och den respons som fås utnyttjas bättre än tidigare i beslutsfattandet. Kompletteringsbyggande riktas i första hand till befintliga tomter med beaktande av närnaturen. Vid planeringen av nya områden och vid kompletteringsbyggande säkerställs grönmiljön och den biologiska mångfalden. Riktlinjer för stödboende fastställs i samband med reformen av bostadspolitiken. Möjligheterna till egen finansiering utreds tillsammans med andra stora städer. Samarbetet fördjupas med bostadsaktörerna inom Åbo stads koncernsammanslutning (TVT, TYS och Vaso) samt med andra aktörer. Marknadsbaserat boende till rimligt pris främjas för att minska trycket på prisreglerat boende.

I berättelsen om Åbos tillväxt är centrum ett nav för boende, arbetsplatser, service och evenemang samt stadens visitkort. Utöver centrum utvecklas även övriga bostadsområden på ett jämlikt sätt med beaktande av deras särdrag. Principerna i Centrumsvision 2050 fördjupas genom ett åtgärdsprogram som samlar de centrala utvecklingsprojekten under strategiperioden. Vi uppmuntrar stadsborna att delta i utvecklingen av sitt eget bostadsområde. Gemenskapen stärks genom olika evenemang i samarbete med områdets aktörer, såsom biblioteken. Åstranden är en central profileringsfaktor i staden och en del av utvecklingen av det växande centrumområdet. Potentialen hos Konstens hus, Musikhuset Fuga och det förnyade WAM samt hela kulturstranden tas till vara som attraktionsfaktorer för centrum.

God tillgänglighet och smidiga trafikförbindelser är en central konkurrensfaktor för Åbo och stadsregionen. Åbo beaktar behoven hos olika trafikantgrupper och prioriterar gång, cykling och kollektivtrafik. På de mest trafikerade rutterna genomförs lösningar som stöder en fungerande stadsstruktur, en trivsam stadsmiljö och ett hållbart resande. Vi utvecklar kollektivtrafikkorridoren särskilt mellan hamnen och Kråkkärret samt trafikförhållandena i enlighet med planerna. Föli fungerar som den regionala ryggraden för smidigt vardagsresande.

Vi satsar på utvecklingen av trafikmässiga knutpunkter och förbindelser samt på förbättrad tillgänglighet inom väg-, spår-, flyg- och sjötrafik. Vi säkerställer genomförandet av den första och andra fasen av Västbanan samt främjar inledandet av närtågstrafiken. Tillsammans med andra aktörer utreder vi en gemensam nordisk trafik- och tillväxtkorridor från Helsingfors via Åbo till Stockholm och vidare till Oslo och Köpenhamn som en del av EU:s strategiska mål.

De strategiska genomslagsmålen under fullmäktigeperioden 2025–2029 och på medellång sikt 2025–2040

(mätarnas utgångs- och målnivå fastställs separat i samband med verkställandet för fullmäktigeperiodens del och på meddellång sikt)

1. **Kundupplevelse och nöjdheten med det egna bostadsområdet ökar**
2. **Antalet lov inom bostadsproduktionen och beviljade lov ökar**
3. **Antalet familjebostäder ökar**
4. **Utbudet av tomter för småhus och antalet småhus ökar**
5. **Centrumområdets livlighet och livskraft ökar**
6. **Andelen resor med hållbara färdsätt av alla resor inom staden ökar**
7. **Antalet användare av Fölis kollektivtrafik ökar**

4. Föregångarskap i naturfrågor

Var är vi nu?

Vart är vi på väg under strategiperioden 2025–2040?

Åbo är klimatneutralt 2029 och ett resursklokt stadsområde före 2040. Målet är en utsläppsfri, avfallsfri stad som använder naturresurser på ett hållbart sätt. Mål och mätare uppdateras vid behov för att motsvara nationella och internationella riktlinjer. I Åbo samordnas målen för hållbar tillväxt, en rättvis omställning, begränsning av och anpassning till klimatförändringen samt biologisk mångfald i samarbete med partner, intressentgrupper och invånare. Staden förbereder sig på de ändringar som den globala uppvärmningen och extrema väderleksfenomen medför.

I berättelsen om Åbos tillväxt omsätts klimat-, natur- och resursklokhetsmålen systematiskt i praktiken. Lösningarna grundar sig på kunskap och stöder samtidigt den regionala ekonomin och samhällets krishållbarhet. Inom klimatpartnerskapet utnyttjas företagens, forskningsaktörernas och nätverkens kompetens och nya lösningar för naturen och cirkulär ekonomi utvecklas. I början av strategiperioden uppdateras klimatplanen och färdplanen för cirkulär ekonomi, och färdplanen för ett naturpositivt Åbo bereds. Dessa kopplas brett till stadskoncernens, högskolornas, företagens och sammanslutningarnas verksamhet. Programmet för biologisk mångfald (LUMO) uppdateras för åren 2030–2038. Energireformen slutförs och energisystemet utvecklas i en klimatpositiv riktning. Lösningar för hållbart byggande främjas.

Klimat- och naturmålen styr lösningarna för trafik och mobilitet i en mer utsläppssnål, smidig och hälsosam riktning. Styrningen sker genom planläggning och ekonomisk planering. Trafikutsläppen minskas genom att utveckla ett hållbart trafiksystem, främja gång, cykling och kollektivtrafik samt genom att ta i bruk lösningar för elektrisk och autonom trafik. Inom hållbart byggande betonas stadsgrönska, hantering av dagvatten samt naturbaserade lösningar.

Klimat- och naturmålen formar stadsmiljön i en grönare och mer trivsam riktning samt stöder invånarnas hälsa och stadens attraktionskraft. Förtätning eftersträvas inte på bekostnad av grönområden. Genom planläggning och stadsstruktur förbereder man sig bättre på extrema väderfenomen samt undantags- och krissituationer. Utsläpp från byggande och rivning uppmärksammas. Åbo agerar i första hand genom att undvika skador på naturen, i andra hand genom att lindra dem och genom att kompensera nödvändiga skador. Grönområden, ekologiska korridorer, närskogar och kulturmiljöer tryggas. Grönanläggningar, såsom gröna väggar, tak, balkonger och däck, utvecklas och görs mångsidigare I stadens byggande och planering eftersträvas att natur och träd förs nära varje invånare enligt den så kallade 3–30–300-principen.

Åbo bär sitt ledande ansvar i skyddet av Skärgårdshavet och Östersjön tillsammans med staten och sina partner. Skärgårdens unika natur och biosfär beaktas i allt beslutsfattande. Åbo gör Skärgårdshavet mer tillgängligt genom att utveckla turismen i området på ett hållbart sätt.

De strategiska genomslagsmålen under fullmäktigeperioden 2025–2029 och på medellång sikt 2025–2040

(mätarnas utgångs- och målnivå fastställs separat i samband med verkställandet för fullmäktigeperiodens del och på meddellång sikt)

1. **Konsumtionen av Åbos naturresurser och utsläpp minskar**
2. **Anpassningen till klimatförändringen stärks**
3. **De regionala och konsumtionsbaserade växthusgasutsläppen minskar**
4. **Den cirkulära ekonomin stärks i Åbo stadsområde**
5. **Biodiversiteten och ekosystemen i området stärks**

Åbos värderingar

Staden och dess tjänster finns till för stadsborna. Det gemensamma målet är att Åboborna är nöjda med sin boende- och livsmiljö samt tjänsterna. För att målet ska kunna uppfyllas förbinder vi oss till värderingar som styr vår verksamhet dagligen. Värderingarna visar vad som är rätt och eftersträvansvärt samt vad som är viktigt för oss. Åbo stads värderingar är

1. Invånar- och kundorientering

Vi värdesätter våra invånare och kunder. Vi erbjuder förstklassiga och lätt tillgängliga tjänster med en bra attityd och med respekt för alla. Vi utvecklar våra tjänster på ett professionellt sätt tillsammans med invånare, kunder och partner.

2. Ansvarsfullhet och likabehandling

Vi beaktar principerna för hållbar utveckling i vår verksamhet och bär vårt ansvar för en trivsam och trygg livsmiljö samt för kommande Åbobor. Vi utör ett långsiktigt och effektfullt klimat- och naturarbete och värnar om den unika naturen i vårt område. Våra beslut grundar sig på uppdaterad information och är konsekventa samt genomskinliga. Vi främjar gemenskaplighet, jämställdhet och jämlikhet.

3. Förnyelse och samarbete

Vi förnyar vår verksamhet aktivt och värdesätter kompetens. Vi vill vara modiga och nyskapande föregångare. Vårt samarbete bygger på uppskattning, öppenhet och förtroende. Vi lyckas och har framgång tillsammans.

De verksamhetsprinciper som genomsyrar stadsorganisationens egen verksamhet

Personalen

Åbo stad som arbetsgivare stöder personalens välbefinnande i det viktiga arbetet. Organisationskulturen är respektfull och trygg och uppmuntrar till delaktighet och en öppen dialog. Vi uppmuntrar till försök och förnyelse i takt med att omvärlden förändras, så att tjänsterna utvecklas enligt invånarnas behov. enom god organisering av arbetet och ett gott ledarskap säkerställer vi stadens attraktions- och hållkraft som arbetsplats.

Ekonomi och hållbarhet

Åbo stad sköter sin ekonomi på ett hållbart sätt genom att stödja tillväxt och livskraft samt trygga tjänsterna. Den ekonomiska ställningen stärks i första hand genom egna åtgärder. Verksamhetsmodellerna utvärderas kontinuerligt och anpassas till föränderliga behov. Genom investeringar och upphandlingar främjas resursklok tillväxt och livskraft. Ekonomiska och hållbarhetsrelaterade perspektiv beaktas på alla nivåer som en integrerad del av den grundläggande verksamheten, investeringarna och upphandlingarna. Besluten grundar sig på en bred konsekvensbedömning.

Samverkan

Åbo agerar på ett samverkande sätt. Det innebär sektorsövergripande planering och gemensamt genomförande av tjänster. Målet är mer effektfulla och resursklokare lösningar samt ett mer inkluderande beslutsfattande. Delaktighet ökar öppenheten och interaktionen med stadsbor, sammanslutningar och företag. Med verksamhetsmodellen svarar man på komplexa fenomen såsom segregation, orörlighet och klimatförändringen. Detta förutsätter en gemensam kunskapsbas och en gemensam förståelse för fenomenens bakomliggande faktorer.

Ägarstyrning

Åbo stads ägarstyrning svarar för beredningen och genomförandet av ägarpolitiken under strategiperioden. Målet är att säkerställa att hela stadskoncernen agerar på ett enhetligt sätt för att de strategiska målen ska kunna uppnås. Verksamheten i bolags- och stiftelseform stöder moderstadens mål och skapar synergifördelar. Koncernsammanslutningarnas verksamhet är en viktig del av de tjänster som erbjuds Åboborna. Genom ägarstyrningen säkerställs att koncernens ekonomiska och operativa resurser används effektivt för att uppnå genomslagskraft.

Kunskapsbaserad ledning

Kunskapsbaserad ledning grundar sig på tillförlitlig, aktuell och användbar information samt på öppen delning av information. Informationen finns i rätt tid tillgänglig för rätt aktörer och används systematiskt i ledning, beslutsfattande och verksamhet. Kunskapsbaserad ledning ökar transparensen, effektiviteten och det kontinuerliga lärandet samt stärker förmågan att förutse och hantera förändringar. Målet är att utveckla tjänsterna på ett invånar- och kundorienterat sätt. De möjligheter som digitalisering och artificiell intelligens erbjuder utnyttjas som en del av denna helhet.

Artificiell intelligens

Åbo stöder ett ansvarsfullt införande av artificiell intelligens som en del av ett meningsfullt arbete. AI-kulturen är transparent och trygg samt uppmuntrar till experiment och en öppen dialog. Vi stöder kontinuerligt lärande i takt med den teknologiska utvecklingen så att tjänsterna blir smidigare och bättre möter invånarnas och företagens behov. Genom tydlig styrning säkerställer vi att artificiell intelligens stärker stadens livskraft och gör Åbo till en attraktiv arbetsplats även för föregångare av digital kompetens.

Internationalitet

Internationalitet genomsyrar Åbos verksamhet. Internationella kontakter och nätverk stärker stadens ställning och stöder framgången på lång sikt. De bidrar till att uppnå de strategiska målen och hjälper till att möta förändringar i omvärlden. Åbo verkar aktivt i europeiska och globala nätverk och utnyttjar dem för att stärka näringslivet, kompetensen samt forsknings- och innovationsverksamheten. Internationella partnerskap stöder förnyelse och gör det möjligt att utnyttja finansiering och investeringar.

Tvåspråkighet

Åbo är en levande tvåspråkig stad. Vi erbjuder högklassiga tjänster på finska och svenska och värnar om stadens historiska tvåspråkighet. Svenskspråkiga institutioner, föreningar och universitetet är Åbos styrkor och centrala differentieringsfaktorer.

Intressebevakning

Åbos intressebevakning är strategisk, proaktiv och initiativrik påverkan som främjar målen i stadsstrategin och säkerställer de bästa lösningarna ur Åbos perspektiv. Målet är att stärka stadens livskraft och ekonomi, förbättra tillgängligheten, stödja kompetensutvecklingen och företagens verksamhetsförutsättningar samt främja Åbobornas välfärd. Ett framgångsrikt arbete förutsätter förmåga att identifiera rätt påverkansarenor, bygga starka partnerskap och agera målmedvetet på lokal, nationell, europeisk och internationell nivå. Intressebevakning är en gemensam uppgift för hela organisationen och bygger på kunskap, initiativförmåga och effektfull kommunikation.

Kommunikation och marknadsföring

Åbo stads kommunikation och marknadsföring stöder stadens attraktionskraft, tillväxt och internationalitet. Åbo marknadsförs enhetligt både nationellt och internationellt. I Finland framstår Åbo som en utvecklingsorienterad överraskande och njutbar stad som växer hållbart vid havet med respekt för sin historia. Internationellt profilerar sig Åbo som en nordeuropeisk föregångare inom kultur och klimatarbete. I all verksamhet tillvaratas målen för Åbos 800-årsjubileum. Kommunikation och marknadsföring är verkningsfulla och proaktiva.

